EUROOPAN PARLAMENTTI

2004 *2009*

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

2007/2212(INI)

17.1.2008

MIETINTÖLUONNOS

vihreästä kirjasta kansalaisyhteiskunnan roolista Euroopan unionin huumepolitiikassa
(2007/2212(INI))

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Esittelijä: Giusto Catania

PR_INI

SISÄLTÖ

Sivu

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS 3

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

vihreästä kirjasta kansalaisyhteiskunnan roolista Euroopan unionin huumepolitiikassa (2007/2212(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon 15. joulukuuta 2004 neuvostolle ja Eurooppa-neuvostolle antamansa suosituksen Euroopan unionin huumausainestrategiasta (2005–2012)[1],

– ottaa huomioon komission 26. kesäkuuta 2006 antaman vihreän kirjan kansalaisyhteiskunnan roolista Euroopan unionin huumepolitiikassa (KOM(2006)0316),

– ottaa huomioon 18. huhtikuuta 2007 julkaistun kertomuksen ja tämän vihreän kirjan mukaisesta avoimesta kuulemismenettelystä saadun palautteen[2],

– ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osaston, erityisesti sen 29 artiklan ja sen 31 artiklan 1 kohdan (e) alakohdan,

– ottaa huomioon kansainväliset, eurooppalaiset ja kansalliset ihmis- ja perusoikeuksien turvaamiseen tarkoitetut välineet ja etenkin tarpeen suojella oikeutta elämään ja terveyteen,

– ottaa huomioon seuraavat Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimukset: 30. maaliskuuta 1961 tehty huumausaineita koskeva yleissopimus sellaisena kuin se on tarkistettuna 25. maaliskuuta 1972 hyväksytyllä Geneven pöytäkirjalla, 21. helmikuuta 1971 tehty psykotrooppisia aineita koskeva yleissopimus sekä 19. joulukuuta 1988 tehty huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa vastaan tehty yleissopimus,

– ottaa huomioon 8. helmikuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 302/93, Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen perustamisesta[3],

– ottaa huomioon Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen vuosikertomuksen vuodelta 2007[4],

– ottaa huomioon 25. syyskuuta 2007 tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1150/2007/EY huumetorjuntaa ja -tiedotusta koskevan erityisohjelman perustamisesta vuosiksi 2007–2013 osana perusoikeuksien ja oikeusasioiden yleisohjelmaa[5] ja erityisesti sen 2–7 artiklat,

– ottaa huomioon komission 21. joulukuuta 2006 julkaiseman valmisteluasiakirjan otsikolla vuoden 2006 edistyskatsaus EU:n huumausaineiden vastaisen toimintaohjelman

[1] EUVL C 226 E, 15.9.2005, s. 233.
[2] http://ec.europa.eu/justice_home/news/consulting_public/news_consulting_public_en.htm
[3] EYVL L 36, 12.2.1993, s. 1.
[4] http://www.emcdda.europa.eu/html.cfm/index407EN.html
[5] EUVL L 257, 3.10.2007, s. 23.

(2005-2008) toimeenpanosta (SEC(2006)1803),

– ottaa huomioon komission 10. joulukuuta 2007 julkaiseman tiedonannon vuoden 2007 edistyskatsauksesta EU:n huumausaineiden vastaisen toimintaohjelman (2005–2008) toimeenpanosta (KOM(2007)0781),

– ottaa huomioon neuvoston kesäkuussa 2005 hyväksymän EU:n huumausaineiden vastaisen toimintaohjelman (2005–2008)[1],

– ottaa huomioon uusia psykoaktiivisia aineita koskevasta tietojenvaihdosta, riskienarvioinnista ja valvonnasta 10. toukokuuta 2005 annetun neuvoston päätöksen 2005/387/YOS[2],

– ottaa huomioon 16. ja 17. joulukuuta 2004 pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa hyväksytyn EU:n huumausaineiden vastaisen strategian ajanjaksolle 2005–2012[3],

– ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston 11. helmikuuta 2004 antaman asetuksen (EY) N:o 273/2004 huumausaineiden lähtöaineista**[4],**

– ottaa huomioon huumausaineista annetun poliittisen julistuksen ja 8.–10 kesäkuuta 1998 kokoontuneessa YK:n yleiskokouksessa hyväksytyt päätöslauselmat,

– ottaa huomioon YK:n toiminnan ja erityisesti 10.–14. maaliskuuta 2008 järjestettävän YK:n huumausainetoimikunnan 51. istunnon**[5]**,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 45 artiklan,

– ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön ja naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan lausunnon (A6-0000/2008),

A. katsoo, että on edistettävä perinpohjaista vuoropuhelua kansalaisyhteiskunnan eri toimijoiden (kansallisten, alueellisten ja paikallisten) ja Euroopan tason toimijoiden välillä ja ottaa huomioon kansalaisyhteiskunnan kanssa käytävästä tehokkaasta ja käytännönläheisestä vuoropuhelusta saatavat hyödyt huumausainepolitiikan päätösten laadinnassa, toteuttamisessa ja arvioinnissa sekä kansallisella että EU:n tasolla,

B. ottaa huomion kansalaisyhteiskunnan kokemusten huomattavan merkityksen huumausainepolitiikan eri aloilla, kuten ennaltaehkäisyssä, valistuksessa, kuntoutuksessa sekä takaisin yhteiskuntaan sopeutumisessa,

C. katsoo, että EU:n huumausaineiden vastaisessa strategiassa 2005–2012 päätavoitteeksi on asetettu kansalaisyhteiskunnan roolin vahvistaminen huumausainepolitiikassa,

D. katsoo, että vihreä kirja kansalaisyhteiskunnan roolista Euroopan unionin

[1] EUVL C 168, 8.7.2005, s. 1.
[2] EUVL L 127, 20.5.2005, s. 32.
[3] Euroopan unionin neuvosto, Euroopan unionin huumausainestrategia (2005—2012) asiakirja 15074/1/04.
[4] EUVL L 47, 18.2.2004, s. 1
[5] http://www.unodc.org/documents/commissions/CND-Session51/CND-51_Info_Participants.pdf

huumepolitiikassa ja huumausaineita käsittelevän kansalaisyhteiskunnan foorumin perustaminen ovat ensimmäinen konkreettinen askel tämän tavoitteen saavuttamiseksi,

E. katsoo, että tarvitaan lisää yhteistoimintaa kansalaisyhteiskunnan ja unionin toimielinten ja muiden elinten välillä, jotta voidaan saada aikaan jatkuvaan kuulemiseen perustuva suhde ja edistää tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa,

F. katsoo, että kolmansien maiden kanssa yhteistyötä tekevien ja huumeongelmaan vaihtoehtoisia ja kestäviä strategioita edistävien kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden toiminta ja niiden arvostuksen lisääminen on erittäin tärkeää,

G. ottaa huomioon päätavoitteen, joka on eurooppalaisten yhdistysten ja verkostojen edistäminen kansainvälisesti suosimalla yhteistyötä tällä alalla,

1. tunnustaa kansalaisyhteiskunnan merkityksen huumausainepolitiikan keskeisenä toimijana;

2. korostaa kansalaisyhteiskunnan merkitystä huumausainepolitiikan laadinnassa, toteuttamisessa ja arvioinnissa, ja katsoo, että sen lisäarvo tulee kansalaisjärjestöjen kenttätyöstä saamasta kokemuksesta; katsoo, että kansalaisyhteiskunnalla on erinomaiset mahdollisuudet huumausainepolitiikan käytännön toteuttamista koskevien tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihtamisessa;

3. tunnustaa kansalaisjärjestöjen ja vapaaehtoissektorin roolin kehitettäessä innovatiivisia, realistisiin arvioihin ja todellisiin tarpeisiin perustuvia ratkaisuja;

4. korostaa, että kansalaisyhteiskunnan roolia on vahvistettava kun pyritään eurooppalaiseen lähestymistapaan perustuvaan huumausainepolitiikkaan, joka on päätavoitteena EU:n huumausaineiden vastaisessa strategiassa ajanjaksolle 2005–2012;

5. arvioi myönteisesti huumetorjuntaa ja -tiedotusta koskevan erityisohjelman perustamista vuosiksi 2007–2013 ja muistuttaa, että kansalaisyhteiskunnan osallistuminen EU:n huumausaineiden vastaiseen strategiaan ajanjaksolle 2005–2012 on tämän ohjelman erityisenä tavoitteena;

6. pahoittelee, että ohjelmalle myönnetyt varat on maksettu viiveellä;

FOORUMI - rakenteellinen näkökulma

7. korostaa, että huumausaineita käsittelevän kansalaisyhteiskunnan foorumin perustaminen on merkittävä ensiaskel kohti eurooppalaisten kansalaisyhteiskunnan järjestöjen konkreettisempaa ja rakentavampaa osallistumista unionin huumausainepolitiikkaan kehittämiseen;

8. pahoittelee, että eräät organisaatiot ovat valittaneet huumausaineita käsittelevään kansalaisyhteiskunnan foorumiin osallistuvien järjestöjen valintaperusteiden avoimuuden puutteesta;

9. muistuttaa, että huumausaineita käsittelevän kansalaisyhteiskunnan foorumin tavoitteena

ei ole perustaa kokousta, jossa eri ideologioiden edustajat voisivat väitellä, vaan luoda käytännön väline tukemaan huumausainepolitiikan valmistelua ja toteuttamista konkreettisten neuvojen avulla;

10. pahoittelee, että uusien jäsenvaltioiden järjestöt eivät ole osallistuneet kovinkaan laajasti huumausaineita käsittelevään kansalaisyhteiskunnan foorumiin; korostaa, että uusien jäsenvaltioiden kansalaisyhteiskunnan pitää tulla paremmin mukaan tähän työhön, sillä näillä mailla on suuri merkitys laajentuneessa unionissa;

11. pyytää komissiota määrittelemään täsmällisemmin huumausaineita käsittelevän kansalaisyhteiskunnan foorumin roolin, jotta sen konsultoimiselle asetettavat lopulliset tavoitteet voidaan määrittää;

12. toivoo, että vuoropuhelulla kansalaisyhteiskunnan kanssa olisi konkreettisia vaikutuksia eurooppalaiseen päätöksentekoon ja katsoo, että vuoropuhelu kansalaisyhteiskunnan kanssa pitää virallistaa pysyväksi kuulemisvälineeksi EU:n toimielinten kanssa EU:n huumausaineiden vastaisessa strategiassa ajanjaksolle 2005–2012 esitettyjen tavoitteiden ja tulevien aloitteiden puitteissa;

13. korostaa, että huumausaineita käsittelevän kansalaisyhteiskunnan foorumin pitää osallistua virallisesti EU:n toimintasuunnitelman (2005–2008) arviointiin, jonka komissio aikoo tehdä vuoden 2008 aikana;

14. kannustaa jäsenvaltioita ryhtymään avoimempaan ja perinpohjaisempaan vuoropuheluun kansalaisyhteiskunnan kanssa EU:n toimintasuunnitelman (2005–2008) tavoitteiden mukaisesti (tavoite 3, toimi 3.2);

15. pyytää miettimään, pitäisikö huumausaineita käsittelevän kansalaisyhteiskunnan foorumin olla pysyvästi läsnä EU:n kulloisenkin puheenjohtajavaltion kansallisten huumausainepolitiikasta vastaavien viranomaisten kanssa järjestämissä tapaamisissa, kuten viime aikoina on jo usein tehty; korostaa, että foorumin osallistuminen tällaisiin tapaamisiin ei saa estää kansalaisjärjestöjen ja muiden kansalaisyhteiskunnan toimijoiden osallistumista;

16. korostaa, että kansalaisyhteiskunnan ja Euroopan parlamentin välinen jatkuva vuoropuhelu on tärkeää; ehdottaa sitä varten Euroopan parlamentin järjestämää jokavuotista kokousta huumausaineita käsittelevän kansalaisyhteiskunnan foorumin kanssa, jotta voidaan tiedottaa ja keskustella perusteellisemmin huumausainepolitiikkaan liittyvistä asioista;

17. pitää tarpeellisena, että foorumin ja Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen välillä on yhteistoimintaa; ehdottaa, että keskuksen vuosikertomuksessa yhdessä osassa eritellään Euroopan kansalaisyhteiskunnan toimintaa, jotta vuoropuhelu saa näkyvyyttä ja konkretisoituu;

18. pyytää Euroopan unionia lisäämään rahoitustaan Euroopan kansalaisyhteiskunnan meneillään oleville hankkeille ja alan tuleville aloitteille;

Kansalaisyhteiskunnan sisäinen ulottuvuus

19. korostaa, että kansalaisyhteiskunnan toiminta on ratkaisevan tärkeää EU:n huumausaineiden vastaisessa strategiassa ajanjaksolle 2005–2012 lueteltujen tavoitteiden saavuttamisessa huumausaineiden väärinkäyttöön liittyvien ongelmien ehkäisyssä, valistuksessa ja hoitamisessa;

20. pyytää eurooppalaisia ja kansallisia toimijoita kiinnittämään entistä enemmän huomiota kansalaisyhteiskunnan kokemusten innovatiivisiin näkökohtiin, jotka voivat edesauttaa EU:n huumausaineiden vastaisen strategian (2005–2012) tavoitteiden saavuttamista erityisesti haittojen vähentämisessä, kuntoutustoimissa sekä takaisin yhteiskuntaan sopeutumisessa;

21. pitää tärkeänä kuluttajayhdistysten kanssa käytävän Euroopan tason vuoropuhelun vahvistamista, jotta voidaan kohdata kuntoutukseen sekä yhteiskuntaan uudelleensopeutumiseen liittyvät haasteet;

22. kehottaa hyödyntämään huumeiden käyttöön työelämässä liittyvää ennaltaehkäisevää työtä ja valistusta tekevän kansalaisyhteiskunnan osallistumista;

23. katsoo, että kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden erityisosaaminen voi olla merkittävässä asemassa vankiloissa olevien huumeidenkäyttäjien hoidossa;

24. kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota edistämään aloitteita riskialttiissa kaupunginosissa, jotta voidaan käynnistää sosiaalisten järjestöjen ja ammattijärjestöjen kanssa toimintaa huumeiden käytön ennaltaehkäisemiseksi;

25. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita edistämään yhteistyössä vanhempien ja oppilaiden yhdistysten kanssa ohjelmia, joiden tavoitteena on järjestää kouluissa valistuskampanjoita huumausaineista ja niiden terveyshaitoista;

26. korostaa, että kansalaisyhteiskunnan organisaatioilla on merkittävä rooli katutason toiminnassa haittojen vähentämiseksi;

27. kehottaa Euroopan unionin perusoikeusvirastoa tekemään tutkimuksen, jossa arvioidaan huumausainepolitiikan vaikutuksia ja osuutta perusoikeuksien loukkauksissa Euroopan kansalaisyhteiskunnassa;

Kansalaisyhteiskunnan ulkoinen ulottuvuus

28. tunnustaa kansalaisyhteiskunnan merkityksen Euroopan huumausainepolitiikan ulkoisessa toiminnassa ja ottaa huomioon, että Euroopan unioni on tärkein toimija maailmanlaajuisessa huumausainepolitiikassa ulkoisten ohjelmien ja toimien rahoittamisen osalta;

29. kehottaa syventämään ja tukemaan EU:n ulkoista strategiaa, jolla pyritään saamaan aikaan kestäviä, konkreettisia ja käytännöllisiä vaikutuksia huumeiden raaka-aineita tuottavien alueiden tilanteeseen;

30. korostaa eurooppalaisten järjestöjen kokemuksia toiminnassa paikallisen viljelyn muuntamiseksi kaupallisiin, terapeuttisiin ja lääketieteellisiin tarkoituksiin;

31. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tekemään tiiviimpää yhteistyötä kokapensaan lehdistä jalostettujen laillisten aineiden markkinoimiseksi toimivien Euroopan kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden kanssa, jotta voidaan edistää tehokkaasti laittoman huumausainekaupan kansainvälistä torjumista puuttumalla sen raaka-aineen saantiin;

32. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan kansalaisyhteiskunnan aloitteita yhteistyössä Afganistanin kanssa huumausaineiden torjunnassa ja maan demokratisoimisessa edistämällä koehankkeita, esimerkiksi ”unikosta lääkettä” -hanketta, joiden tarkoituksena on selvittää mitä hyötyä voidaan saada unikon viljelyn sallimisesta lääketieteellisiin tarkoituksiin ja miten se voitaisiin toteuttaa;

33. pyytää komissiota ja jäsenvaltioita hyödyntämään tutkimuslaitosten, yhdistysten, erityisalojen instituuttien ja kansalaisyhteiskunnan toimijoiden yhteistyötä, sillä ne ovat viime vuosina olleet tärkeä osa laittoman huumausainekaupan torjuntaa ja geopoliittisen tilanteen ja kansainvälisestä huumausainekaupasta lähtöisin olevien rahavirtojen analysointia;

34. pitää tärkeänä eurooppalaisten yhdistysten ja kansainvälisten huumausainepolitiikassa toimivien järjestöjen verkostojen yhteistoiminnan edistämistä tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihdon edistämiseksi;

35. suhtautuu mielenkiinnolla YK:n huume- ja rikosjärjestön UNODC yhteydessä toimivan kansalaisyhteiskuntaa edustavan kansalaisjärjestöjen Wienin huumausainetoimikunnan kokemuksiin; korostaa erityisesti sellaisten aloitteiden kuin "Beyond 2008", jonka päätavoitteena on edistää kansalaisyhteiskunnan roolia vuonna 1998 kokoontuneessa YK:n yleiskokouksessa hyväksyttyjen huumausaineita koskevien päätöslauselmien kymmenen vuoden päästä tehtävässä tarkistamisessa, hyödyllisyyttä; ehdottaa, että samanlainen eurooppalaisten yhdistysten välinen kuulemisjärjestely otetaan käyttöön uudistettaessa EU:n huumausaineiden vastaista strategiaa vuoden 2012 jälkeen;

o o

o

36. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja tiedoksi Eurooppa-neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskukselle, Euroopan neuvostolle ja Yhdistyneille kansakunnille ja sen erityisjärjestöille.